

**URZĄD
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH**

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn. 13. 04. 2000 r.

RKT-5000/01/99/JN

DECYZJA nr RKT-14/2000

Na podstawie art. 149 par. 3 K. p. a. w związku z art.145 par. 1. pkt. 5 K.p.a. odmawia się uwzględnienia żądania Centrali Handlu Węglem „WENTA-ALFA” Spółka z. o. o. w Katowicach ul. Roździeńskiego 1 w sprawie ponownego wszczęcia postępowania o sygn.akt: 5000/01/97 zakończonego prawomocną Decyzją nr 13/98 z dnia 26.06.1998 r. odnośnie naruszenia przez Spółki Węglowe zakazu stosowania praktyk monopolistycznych określonych w art. 5. ust. 1.pkt. 7 i art. 4. pkt .4 ustawy z dnia 24.02.1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547) polegających na:

1. uzależnianiu zawarcia i wykonaniu zawartych umów sprzedaży węgla od spełnienia świadczenia nie związanego z przedmiotem umowy, jakim jest uregulowanie zobowiązań wobec innego konkurencyjnego podmiotu, oraz
2. w przedmiocie sprawdzenia zgodności z ustawą o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów zapisów Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (WZA) Spółek Węglowych z dnia 15 grudnia 1995roku, a w szczególności p.2a na podstawie którego Spółki Węglowe stosują zabronione prawem praktyki monopolistyczne.

UZASADNIENIE

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie wniosku Centrali Handlu Węglem „Wenta-Alfa” sp. z. o. o. w Katowicach z dnia 19 grudnia 1997 r. prowadził postępowanie wyjaśniające w sprawie naruszenia przez Nadwiślańską Spółkę Węglową S. A. w Tychach i Katowicki Holding Węglowy w Katowicach przepisów art.4 pkt.4.i art.5.ust.1.pkt.7 ustawy z

dnia 24.02.1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547).

W świetle tych przepisów przejawem wówczas zarzucanych Spółkom Węglowym praktyk monopolistycznych było:

1. prowadzenie wspólnie i w porozumieniu listy (wykazu) nierzetelnych kontrahentów (tzw. czarnej listy), którym odmawia się sprzedaży węgla,
2. uzależnieniu zawarcia umowy (sprzedaży węgla) od spełnienia świadczenia nie związanego z przedmiotem umowy jakim jest uregulowanie zobowiązań wobec innego konkurującego podmiotu.

Z informacji zawartych w aktach sprawy o sygn. RKT-5000/01/97 wynikało, że Wnioskodawca od 1994 r. miał zawarte umowy o sprzedaż węgla z Nadwiślańską Spółką Węglową w Tychach (zwana dalej NSW) a od 1993 r. z Katowickim Holdingiem Węglowym w Katowicach (zwany dalej KHW).

Na tle wykonywania tych umów powstał spór między stronami odnośnie zaległych zobowiązań finansowych. Na skutek zaprzestania płacenia zobowiązań wobec NSW (karta nr 163 akt sprawy o sygn. 5000/01/97) Wnioskodawca otworzył postępowanie układowe przed Sądem Rejonowym w Katowicach Wydział X sygn. akt: X U.kł.10/97/3.

Wnioskodawca nie kwestionował faktu zadłużenia wobec NSW, natomiast zobowiązania jakie miały miejsce w 1995 r. względem KHW były jego zdaniem wynikiem błędnego niezgodnego z zawartymi umowami fakturowania dostaw węgla przez kopalnię.

Wnioskodawca poinformował, że od 1995 r. figuruje na liście dłużników NSW. Działanie to spowodowało blokadę węgla także z tych spółek węglowych wobec których wnioskodawca nie miał żadnych zobowiązań.

Jego zdaniem jest to czyn uznany zgodnie z art.5.ust.1.pkt.7 ustawy antymonopolowej za praktykę monopolistyczną.

Wnioskodawca dalej podnosił, że KHW uzależniał realizację zawartych umów i zawarcie w 1995r.nowych umów od pełnego rozliczenia (zapłaty) za dostarczony węgiel.

Natomiast w latach 1996-1997 KHW uzależnił współpracę z wnioskodawcą od wycofania go z listy dłużników NSW.

Wnioskodawca poinformował, że Spółki Węglowe rozpoczęły sporządzanie wykazu nierzetelnych kontrahentów na podstawie punktu 2 Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 15 grudnia 1995r.

W trakcie prowadzonego postępowania wyjaśniającego, do Urzędu wpłynęły informacje od KHW w Katowicach i NSW w Tychach.

KHW poinformował o problemach wnioskodawcy odnośnie sprzedaży składowanego węgla. Spowodowany tym brak wiarygodności wnioskodawcy stał się przyczyną odmowy dalszej współpracy. Na te okoliczności KHW przesłał Urzędowi obszerną dokumentację w postaci umów i załączników stanowiących rozliczenie realizacji umów tzw. kart rozliczeń sprzedaży węgla. (karty 422-164 akt sprawy o sygn.RKT-5000/01/97).

NSW wyjaśniła, iż jej założycielem jest Skarb Państwa. Podjęta przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Uchwała nr 2 z dn.15.12.1995 r. nie była podstawą do sporządzania listy dłużników Spółki.

Z treści tej Uchwały wynikało, że została podjęta w celu zapewnienia należytej ochrony interesów NSW, a w szczególności wyeliminowania warunków sprzyjających powstawaniu strat z tytułu sprzedaży węgla.

Kwestionowany przez Wnioskodawcę pkt. 2 tej Uchwały stanowił, by sprzedaż węgla była realizowana za pośrednictwem podmiotów gospodarczych, które winny wykazać, że mają uregulowane zobowiązania względem Skarbu Państwa oraz innych producentów węgla i których standing finansowy gwarantuje wywiązanie się z kontraktu.

Spółki Węglowe przesłały informacje za okres 1994-1997 dotyczące procentowego i ilościowego udziału w produkcji i sprzedaży węgla w sortymentach grubych i średnich.(karty163-160 i 420 akt sprawy o sygn. RKT-5000/01/97).

W wyniku analizy omawianego stanu faktycznego sprawy pod kątem naruszenia przepisów art.5 ust.1 i art. 4. pkt. 4 ustawy antymonopolowej, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzją nr 13/98 z dnia 26. 06. 1998.r. odmówił wszczęcia postępowania w sprawie nakazania zaniechania stosowania przez Nadwiślańską Spółkę Węglową S. A. w Tychach, i przez Katowicki Holding Węglowy w Katowicach wskazanych praktyk monopolistycznych.

Urząd odmawiając wszczęcia postępowania uzasadnił brak pozycji dominującej po stronie Spółek Węglowych, oraz cywilnoprawny charakter zaistniałego sporu wynikłego na tle wykonywania umów o sprzedaż węgla co jest poza zainteresowaniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym.

Centrala Handlu Węgłem „Wenta-Alfa” sp. z o.o. w Katowicach wniosła od decyzji odwołanie po upływie oznaczonego terminu zawartego w zaskarżonej decyzji.

Postanowieniem z dnia 16.10.1998 r. sygn. akt: XVII 63/98 Sąd Okręgowy w Warszawie-Sąd Antymonopolowy z tego względu odrzucił odwołanie.

Centrala Handlu Węgłem „Wenta-Alfa” sp. z o. o. w Katowicach (zwana dalej Wnioskodawcą) obecnie złożyła do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wnioski o ponowne wszczęcie postępowania w sprawie ewentualnego naruszenia przez Spółki Węglowe zakazu stosowania praktyk monopolistycznych określonych w art. 4. pkt. 4. i art. 5.ust. 1. pkt. 7.ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz. U. z 1999r.nr 52, poz.547). Wniosła także o sprawdzenie zgodności z ustawą antymonopolową zapisów uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (WZA) Spółek Węglowych z dn.15.12.1995r. a w szczególności p.2 a na podstawie którego zdaniem Wenty Spółki Węglowe stosują zabronione prawem praktyki monopolistyczne.(karta nr 6-5 akt sprawy o sygn. akt: 5000/01/99)

Wnioskodawca uzasadnił złożenie wniosku o ponowne wszczęcie postępowania uzyskaniem nowych informacji i dowodów.

Dowodami tymi są :

1.pismo Bytomskiej Spółki Węglowej S. A. z dnia 16.12.1998 r. informujące że firma Wnioskodawcy została zgłoszona do wykazu nierzetelnych kontrahentów przez Nadwiślańską Spółkę Węglową pismem z dn.04.02.1998 r.(karta nr 4 akt sprawy o sygn.RKT-5000/01/99).

2.pismo Gliwickiej Spółki Węglowej z dnia 28.12.1998 r. informujące że firma Wnioskodawcy w latach 1996/1997 była umieszczona w wykazie sporządzonym przez Nadwiślańską Spółkę Węglową S.A., obecnie zaś nie.(karta nr 3 sygn. akt j. w.)

Wnioskodawca załączył także pisma z Rybnickiej Spółki Węglowej S.A. z dnia 4. 01. 1999 r. oraz z Rudzkiej Spółki Węglowej S.A. z dnia 13.01.1999 r. które nie potwierdzają faktu istnienia wykazów nierzetelnych kontrahentów (karty nr 2-1 sygn.akt.j.w.)

W uzasadnieniu żądania Wnioskodawca nawiązał do swojego poprzedniego wniosku z dnia 12.12.1997 r. o wszczęcie postępowania, oraz do składanych w związku z tym wnioskiem wyjaśnień odnośnie uchwały WZA z dnia 15.12.1995 r.

W wyniku przeprowadzonej analizy obecnego żądania i załączonych do niego dowodów Urząd stwierdził, że zakres przedmiotowy żądania obecnie wysuwanego przez Wnioskodawcę był już rozpatrzony przez Urząd w poprzednim postępowaniu zakończonym prawomocną decyzją nr 13/98 co pociąga za sobą skonsumowanie tego żądania stąd nie można go ponownie rozstrzygać.

Urząd poinformował Wnioskodawcę o braku podstaw do ponownego wszczęcia postępowania przeciwko Spółkom Węglowym (Katowicki Holding Węglowy w Katowicach i Nadwiślańska Spółka Węglowa w Tychach). Urząd wskazał też, że powołane przez Wnioskodawcę nowe dowody nie stanowią istotnych okoliczności dla przedmiotowej sprawy, i nie miały by one żadnego wpływu na odmienne rozstrzygnięcie aniżeli te, które jest zawarte w prawomocnej decyzji nr 13/98.

W związku z powyższym, UOKiK na podstawie art.21.ust.4 ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów poinformował

Wnioskodawcę o nie wszczynaniu postępowania w zakresie żądania objętego niniejszym wnioskiem. (karta nr 9-8 akt sprawy o sygn.RKT-5000/01/99).

Wnioskodawca podtrzymał swój wniosek. W uzasadnieniu natomiast podał, że wniosek nie dotyczy jak to sugeruje Urząd Nadwiślańskiej Spółki Węglowej i Katowickiego Holdingu Węglowego w Katowicach, ale stosowania uchwały WZA nr 2 Spółek Węglowych z dnia 15.12.1995r. prze wszystkie Spółki Węglowe co jest sprzeczne z ustawą antymonopolową.

Zdaniem Wnioskodawcy przedstawione dowody stanowią istotne i nowe okoliczności z uwagi na fakt, że w uzasadnieniu odmowy wszczęcia postępowania Urząd stanął na stanowisku, iż w/w Spółki nie posiadają pozycji dominującej.

Zdaniem wnioskodawcy, taką pozycję bez konieczności dowodzenia posiadają wszystkie Spółki Węglowe.(karta nr 11 akt sprawy o sygn.RKT-5000/01/99).

Urząd ustalił i zważył co następuje:

Wnioskodawca w trakcie poprzednio prowadzonego postępowania przekazywał Urzędowi informacje, że Spółki Węglowe rozpoczęły sporządzanie wykazów nierzetelnych kontrahentów na podstawie punktu 2 a Uchwały podjętej w dniu 15.12.1995 r. przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Nadwiślańskiej Spółki Węglowej S.A. w Tychach (str.67 akt sprawy o sygn.RKT-5000/01/97).

Uchwała z dnia 15. 12. 1995 r. była już przedstawiana Urzędowi i była przedmiotem analizy w poprzednim postępowaniu pod kątem naruszenia przepisów ustawy antymonopolowej.

Urząd badał treść punktu 2 a Uchwały w kontekście powołanych przez Wnioskodawcę przepisów art.5.ust.1 i art.4.pkt.4 ustawy antymonopolowej. Z uchwały wynikało, że w celu zapewnienia należytej ochrony interesów Spółki, a w szczególności wyeliminowania warunków sprzyjających powstawaniu strat z tytułu sprzedaży węgla, zaleca się, by sprzedaż węgla podmiotom gospodarczym wymienionym w pkt.1 b tj. cementowniom, hutom, przedsiębiorstwom przemysłu obronnego, PKP oraz innym podmiotom dla których węgiel stanowi czynnik produkcji, jak również odbiorcom zagranicznym realizowana była za pośrednictwem wiarygodnych podmiotów gospodarczych, które winny wykazać, że spełniają co najmniej następujące warunki;

-mają uregulowane zobowiązania względem Skarbu Państwa oraz innych producentów węgla, -których standing finansowy gwarantuje wywiązanie się z kontraktu.(karat nr 108-104 akt sprawy o sygn.RKt-5000/01/97).

Jak wynika z powyższego, podjęta Uchwała dotyczyła wyłącznie działalności gospodarczej NSW w Tychach i jest następstwem zapewnienia ochrony interesów Spółki i dążeniem do wyeliminowania warunków sprzyjających powstawaniu strat z tytułu sprzedaży węgla.

Jak to już ustalono w poprzednim postępowaniu, Spółki Węglowe sporządzały wykazy firm posiadających przeterminowane zobowiązania. W celu zabezpieczenia umów zawieranych na rynku obrotu węglem, Spółki korzystały też z informacji wywiadowni gospodarczych odnośnie statusu finansowego firm współpracujących z kopalniami. (str. 108 akt sprawy RKT-5000/01/97).W podejmowanych działaniach Urząd nie dopatrył się naruszenia ustawy antymonopolowej.

Z załączonych przez Wnioskodawcę nowych dowodów nie wynika nic nowego i istotnego. Potwierdzają one jedynie znany już wcześniej Urzędowi fakt, że NSW w Tychach sporządzała wykazy nierzetelnych kontrahentów. (karty nr 4- 3)

Jak wynika z dokonanych przez Urząd ustaleń, przeprowadzone postępowanie zakończone prawomocną decyzją nr 13/98 obejmowało te wszystkie okoliczności, które obecnie są podnoszone przez Wnioskodawcę.

Przepisy ustawy z dnia 24.02.1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (D. .U. z 1999 r. Nr 52, poz.547) nie przewidują ponownego wszczęcia postępowania w sprawie zakończonej prawomocną decyzją w związku z uzyskaniem nowych informacji i dowodów.

W rozpatrywanym przypadku żądanie zawarte we wniosku (karty nr.6-5.) może być rozpatrzone w trybie przepisów art.145 kodeksu postępowania administracyjnego.

Zgodnie z art.145 par.1 pkt. 5 K.p.a. w sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznawia się postępowanie, jeżeli wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nie znane organowi, który wydał decyzję.

W okolicznościach wskazanych w art.145 par. 1. pkt. 5 K. p. a nie jest istotne, czy ujawnione nowe okoliczności i dowody nie były znane organowi prowadzącemu postępowanie. Wpływ na wznowienie na podstawie art.145 par.1.pkt.5 k.p.a. mogłyby mieć tylko nowe istotne okoliczności, z powodu których zapadło by odmienne rozstrzygnięcie sprawy.

Według zaś art.148 K.p.a. podanie o wznowienie postępowania wnosi się do organu który wydał w sprawie decyzję w terminie jednego miesiąca od dnia, w którym strona dowiedziała się o okoliczności stanowiącej podstawę do wznowienia postępowania.

Dowody załączone przez Wnioskodawcę jako podstawa do żądania wznowienia postępowania, nie spełniają wymagań, o których mowa w art.145 par. 1. pkt. 5 K.p.a. oraz o których mowa w art.148 K.p.a.

Nie stanowią bowiem istotnych dla sprawy nowych okoliczności faktycznych, które mogły mieć wpływ na odmienne rozstrzygnięcie sprawy. Nie świadczą one o istnieniu nowych okoliczności uzasadniających zarzut, że Spółki Węglowe stosują Uchwałę Nr 2 podjętą w dniu 15.12.1995 r. przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Nadwiślańskiej Spółki Węglowej i naruszają przepisy ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym.

Dowody nie stanowią również, jak twierdzi Wnioskodawca istotnych i nowych okoliczności z uwagi fakt, że w uzasadnieniu odmowy wszczęcia postępowania Urząd stanął na stanowisku, iż w/w Spółki nie posiadają pozycji dominującej. (karta nr11)

W tym miejscu Urząd ponownie wyjaśnia, że w oparciu o uzyskane dane (za okres 1994-1997) dotyczące produkcji i sprzedaży węgla w sortymentach grubych i średnich Spółek Węglowych: Bytomskiej, Rudzkiej, Gliwickiej, Rybnickiej, Jastrzębskiej, Katowickiego Holdingu Węglowego, Nadwiślańskiej Spółki Węglowej, Grup Kapitałowych i Kopalń Węgla Kamiennego –/Spółki samodzielne/ ustalono ich udział na rynku krajowym. (karty nr 163-160 i 420 akt sprawy o sygn.akt:5000/01/97).

W świetle przedstawionych materiałów Nadwiślańska Spółka Węglowa, Katowicki Holding Węglowy, oraz pozostałe Spółki Węglowe prowadzą działalność w warunkach konkurencji w tych samych sortymentach węgla.

Urząd rozpatrując wniosek nie dopatrywał się w świetle art.145 par. 1. pkt. 5 podstaw do wznowienia postępowania.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji decyzji.

Od niniejszej decyzji przysługuje wnioskodawcy prawo wniesienia odwołania do Sądu Okręgowego w Warszawie-Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Dyrektor Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach
Alicja Kral